

Ceny prenumeraty.

We Lwowie: miesięcznie 2 Kor.,
za codzienną dwukrotną dostawę
do domu dopłaca się 60 halerzy.

Z przesyłką poczt. w kraju
i monarchii:

miesięcz. 2 K. 50 h. 7 2-krot. 3 K. — h.
kwartal. 7 K. 50 h. przesyłką 9 K. — h.
rocznie 30 K. — h. pocztow. 36 K. — h.

W Niemczech: miesięcznie 4 Kor.
W innych państwach Związku pocztowego
miesięcznie 5 Koron.
Zmiana adresu pocztowego 40 hal.
Redakcja, Administracja, Drukarnia
Lwów, ulica Chorążczyzny 17—19.

Słowo Polskie

wychodzi 2 razy dziennie

Ceny ogłoszeń.

Ogłoszenia (inseraty) za 1 wiersz
petitowy lub jego miejsce 20 hal.
Nadesłane za wiersz petitowy lub
jego miejsce 80 halerzy.

Nekrologia za wiersz petit. 60 hal.
Doniesienia o ślubach, zaręczynach
it. p. wiadomości po 1 Kor. za wiersz.
Drobne ogłoszenia za wyraz 6 h.
najmniej 60 halerzy. Wyrazy grub-
szem pismem liczą się podwójnie.

Ceny oddzielnych numerów:

Nr. popołudn. 6 h. z przesyłką 10 h.
Nr. poranny 4 h. z przesyłką 6 h.
Drobnych rękopisów nie zwraca się.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych należy adresować do: Redakcji Słowa Polskiego we Lwowie. — Listy w sprawach przedpłaty i odbioru pisma, ogłoszenia i reklamacye uprasza się nadsyłać pod adresem: Administracja Słowa Polskiego we Lwowie. — Adres dla telegramów: Słowo Lwów. — Nr. telefonu Redakcji 541, Administracji 740.

Wydawca: inżynier WACŁAW WOLSKI.

Redaktor naczelny: ZYGMUNT WASILEWSKI.

Kalendarz lwowski.

Środa, 18 lipca.

Emiona. Rzym. - kat.: Dziś: Szymona z Lipnicy.
Jutro: Wincenego z Paulo. — Gr. kat.: Dziś: 3. Anaftazy.
Jutro: 6. Syzona Wełyk. — Słowiańskie: Dziś: Unisława.
Jutro: Wodzisława.

Wschód słońca 3:23, zachód 7:45.

Pociągi kolejowe odchodzą ze Lwowa z dworca głównego, (czas środkowo-europejski): do Krakowa 8:25*, 8:35, 2:45*, 6:35, 11, 12:45*, 4:05; do Rzeszowa 4:05; do Podwołoczysk 6:20, 10:55, 2:21*, 6:15, 9:50; do Czerniowiec 6:15, 9:20, 2:40; 10:40, 2:51*; do Kołomyj: 3:30; do Strypa: 11:30; do Ławocznego: 7:30, 2:30, 6:25; do Sambora: 8:55, 4:15, 10:51; do Jaworowa: 6:55, 6:00; do Rawy: 7:25; 11:35 (co niedzieli); do Bełżca: 10:45; do Stanisławowa, Husiatyna: 9:10; do Przemysła: 10:05 (od 1 maja do 30 września); do Janowa: 9:15 (od 1 maja do 30 września); 1:35 (od 13 maja do 9 września w niedziele i rzyms. kat. święta), 3:14 (od 13 maja do 9 września codziennie); — do **Szuchowic** (od 6 maja do 23 września codziennie): 6:05, 2:28, 3:40, 5:36; od 6 maja do 23 września w niedziele i święta rz.-kat.: 9:00, 12:40; do **Lubienia** 2:01 (od 13 maja do 16 września w niedziele i sw. rz.-kat.); do **Szczerca** 10:45 (od 27 maja do 16 września w niedziele i święta rz. kat.). — Pociągi pospieszne opatrzone gwiazdką, nocne (od 6 wieczór do 5:59 rano) drukowane czarno.

Muzea i biblioteki. Ossolineum: Biblioteka stale zamknięta do 1 września; muzeum w dni powsz. (prócz poniedział.) od 9—1 nadto we wtór. i piątek od 3—5, w niedz. 11—1. Biblioteka Uniwers. otwarta codz. od g. 8—1 i od 4—7. Muzeum Dzieduszyckich, (Teatralna 18) w godz. przedpołudniowych w dni powsz. za zgłosz. — Biblioteka Poturzycka (hr. Dzieduszyckich, Kurkowa 1. 17) codz. 10—1 i codz. 4—6 prócz piątku. — Muzeum przemysłowe otwarte w dni powszednie (prócz poniedziałku) od godziny 9—2, w święta od godziny 10—1. Biblioteka Baworowskich (Ujejskiego 2) otwarta codzień od 4—7 popoł. prócz soboty. — Biblioteka Pawlikowskich (ul. Trzeciego Maja 5) środy, soboty i niedziele od 11—12. — Bibliot. Politechniki w święta, niedziele i poniedziałki od g. 11—1, w inne dni 10—1 i 4 do 8. — Biblioteka Tow. Szewczeni (ul. Czarnieckiego 26) 2—6 (prócz niedz. i sw. ruskich). — Bibl. Narodnego Domu (Teatralna 22) we wtorki, środy, piątki, soboty 9—12 i 3—6. — Biblioteka gminy wyznaniowej izraelskiej (ul. sw. Stanisława 1. 5) otwarta codziennie z wyjątkiem piątku i soboty od g. 3—8 wieczorem.

Wystawy stałe. Tow. przyjaciół sztuk pięknych (Muzeum przemysłowe) codz. od g. 10—5. Opłata 60 h., w niedz. 30 h.

Jarmark wyrobów krajowych plac Powstałowowy.

Odezwa robotnicza.

W nr. 7 polskiego pisma robotniczego „Sztandar” wydrukowaną została następująca „Odezwa do społeczeństwa”:

„Okropne, potworne stosunki zapanowały w Królestwie Polskiem. Niedość, że rząd rosyjski nęka i gnębi każdy objaw życia narodowego, a stan wojenny powoduje zastój i zamęt we wszystkich dziedzinach życia społecznego, niedość, że liczne strajki zrujnowały dobro-

byt i przemysł kraju, pogrążając setki tysięcy ludzi w nędzę, głód i choroby, na dobitkę naszych nieszczęść, w interesie śmiertelnych wrogów ludu polskiego rozpoczęła Polska Partya Socjalistyczna i międzynarodowa Socjal-demokracja szereg pospolitych morderstw, rozbojów, zamachów, gwałtów i innych t. p. zbrodni.

Doszło do tego, że krwawi towarzysze z pod krwawego sztandaru mordują w sposób skrytobójczy ludzi najspokojniejszych i najniewinniejszych, a także własnych braci robotników, dlatego tylko, że chcą być Polakami, że śmiać mieć inne od nich przekonania i że nie chcą słuchać ich zbrojeckiej komendy. Doszło do tego, że ci samozwańczy obrońcy wolności ludu w rzeczywistości tyranizują go z wyrafinowaniem, bezlitośnym okrucieństwem. Oto własnych towarzyszy pracy pod grozą śmierci wypędzają z fabryk, pod grozą śmierci zmuszają przemysłowców do wydalania lub nieprzyjmowania ich do pracy. W taki to sposób pozbawili pracy i zarobku setki robotników, wtrącając ich w nędzę, głód, poniewierkę, choroby i śmierć!

„Czyż mamy pozostać obojętni, nieczni na ich niedolę, łzy i rozpacz? Nie! Nie wolno nam! W czym sercu tli choć iskra uczucia ludzkiego, ten nie może dopuścić, aby zani, szlachetni i prawi synowie Polski cierpieli krzywdy z rąk zaprzańców narodowych!

„Pospieszmy więc wszyscy z pomocą ofiarom nieważności i złości partyjnej! Ofiarujmy po groszu, po kilka, ile kto może, byle wszyscy!

Grono polskich robotników w Przemysłu.”

Datki na ten cel przyjmuje i listy składkowe wydaje redakcja „Sztandaru” we Lwowie, ul. Ossolińskich 1. 14, 1. p.

Składki na ten cel, zainicyowane w Warszawie przez Henryka Sienkiewicza, przyjmuje również administracja „Słowa Polskiego”.

Wiec polski w Kętach.

Jak wiadomo, z okazji dyskusji nad reformą wyborczą, objawili posłowie niemieccy życzenie, aby okręg polityczny biański wybierał posła Niemca. Celem założenia protestu przeciw temu bezprzykładnemu żądaniu odbył się w Kętach dnia 15 lipca wiec polski, na który przybyli obywatele z Białej, Oświęcimia, Kęt i Wilamowic. Zebranie było bardzo liczne, zwłaszcza Wilamowice były silnie reprezentowane. Imieniem komitetu zagał zebranie burmistrz p. Krzysztoforski, który też został wybrany przewodniczącym wiecu. Po wygłoszeniu treściwego referatu, wykazującego dosadnie, że żądania Niemców są niczem nieuzasadnione, ponieważ ludność, zamieszkująca powiat, jest rdzennie polską, czego dowodem, że na 110.000 mieszkańców powiatu, jest zaledwie 8.000 Niemców, której to garstce ludzi niema powo-

du przyznawać praw wyjątkowych. Byłoby zbrodnią, gdyby Polacy na zakusy teniereagowali. W dyskusji zabierali głos: marszałek powiatu dr. Łazarski i poseł miast Biała-Wieliczka-Nowy Sącz, dr. Binder, który przypadkowo był na wiecu obecny. Poseł dr. Binder zapewnił, że Koło polskie nigdy nie dopuści, aby to żądanie Niemców było spełnione i w danym razie czynić będzie przeszkody, aby nastąpiła zmiana reformy wyborczej. Z prawdziwą oratorską swadą zaznaczył dr. Łazarski stanowisko Polaków, zamieszkujących powiat a przemówienie jego, przyjęte burzą oklasków, wywarło głębokie wrażenie.

W końcu uchwalono protest następujący: „Zgromadzeni obywatele miast Białej, Oświęcimia, Kęt i Wilamowic protestują z całym naciskiem przeciw żądaniu pewnej grupy posłów niemieckich, aby dla Niemców, zamieszkujących w Białej i okolicy utworzono osobny okręg wyborczy, celem wyboru posła niemieckiego, uważając żądanie to nie tylko jako bezprzykładnie lekceważenie ludności polskiej całego powiatu, ale także jako zamach na terytorjalną całość powiatu i kraju”.

Prezdyum wiecu otrzymało polecenie protest ten przesłać Kołu polskiemu w Wiedniu.

Rezultaty angielskich manewrów morskich.

Największe z urządzanych dotychczas manewry morskie floty angielskiej zakończyły się. Wzięło w nich udział 61 pancerników, 28 pancernych krążowników, 57 krążowników, 8 wywiadowców, 18 awizowców, 83 torpedowców i 129 kontrtorpedowców, tudzież 25 łodzi podwodnych.

Mieliśmy już sposobność mówić o pierwszej fazie tych manewrów, — a mianowicie o mobilizacji, która odbyła się w ciągu trzech dni i dała jako rezultat — czterysta jednostek bojowych najzupełniej przygotowanych do boju.

Zadaniem drugiej części manewrów było rozstrzygnięcie kwestyi, do jakiego stopnia flota angielska rozporządza środkami obrony swej marynarki handlowej w razie wojny. Wiadomo, że w tym celu rozdzielono przeznaczoną do manewrów flotę angielską na dwie części, odpowiadające stosunkiem swych sił stosunkowi, jakiby zachodził na wypadek wojny anglo-niemieckiej między flotami obu tych państw.

Z tego powodu Niemcy ze szczególniejszą uwagą śledzili przebieg manewrów. Rezultat pierwszej ich części — zdumiewająco świetna mobilizacja — sprawił ich naturalnie w humor bardzo nieszczególny, który poprawił się dopiero wówczas, kiedy w drugiej części manewrów dowódca eskadry niebieskiej (nieprzyjacielskiej)

15)

LUDWIK STEVENSON.

WYSPA SKARBÓW

Przekład z angielskiego M. S—j.

Ciąg dalszy.

Mister Dance pozostał na brzegu, wedle własnego wyrażenia: „jak ryba, wyrzucona z wody”. Posłał wprawdzie w tej chwili do B... z ostrzeżeniem o podejrzanym statku, „ale — mówił — na nic się to z pewnością nie zdało. Wymknęli się gracko i już ich nie złapiemy. Rad tylko jestem niezmiernie, — dodał — że zdążyłem na czas popsuć szyki Misterowi Pew”, gdyż tymczasem opowiedziałem mu naturalnie całą historję.

Wróciliśmy razem pod „Admirała Benbow” i zastaliśmy całą gospodę w najopłakalszym stanie. Huitaje w swej wściekłej pogoni za mną i moją matką zerwali nawet ze ściany i rzucili na ziemię nasz stary zegar ścienny, a choć faktycznie nic nie zrabowali prócz sakiewki kapitana i nieco srebra z kredensu, zrozumiałem od pierwszego rzutu oka, żeśmy byli zrujnowani. Mister Dance nie mógł nic zrozumieć z tego wszystkiego.

— Zabrali pieniądze, powiadasz? Więc czegoż u licha szukali jeszcze? Więcej pieniędzy chyba?

— Nie, sir, nie myślę, żeby szukali pieniędzy — odparłem. — Przeciwnie, zdaje mi się, że chodziło im o coś innego i że mam nawet tę rzecz w kieszeni mej kurtki, a mówiąc prawdę, chciałbym ją przechować bezpiecznie.

— Niezawodnie, chłopcze, masz rację — odparł. Mogę to wziąć do siebie, jeżeli chcesz.

— Myślałem, że może doktor Livesey... — zacząłem.

— Doskonale — przerwał mi wesoło — doskonale, gentleman i sędzia. Ale, dobrze, żeś mi przypomniał — pojedę sam do niego, aby donieść o wszystkim, jemu, albo Esqurowi Trelawney. Szkoda, że mister Pew umarł trochę przedwcześnie. Niczym go nie żałował, ale wiesz, ludzie tak lubią wygadywać na straż celną Jego Królewskiej Mości, że gotowi nam przypisać śmierć tego niegodziwca. Wiesz, co ci powiem, Hawkins: jeżeli chcesz, wezmę cię z sobą.

Podziękowałem mu serdecznie za tę propozycję i wróciliśmy do osady, gdzie pozostały konie. Zanim uprzedziłem matkę o moim zamiarze, wszyscy już byli na siodłach.

— Dogger — rzekł Mister Dance — masz dobrego konia, weź tego chłopca poza siebie.

Skoro tylko skoczyłem na siodło Doggera i ująłem się jego pasa, dozorca zakomenderował i cały oddział popędził wyciągniętym klusem w stronę mieszkania doktora Livesey.

Rozdział VI.

Papiery kapitana.

Jechaliśmy szybko całą drogę, póki nie stanęliśmy przed drzwiami domu doktora Livesey. Wszystkie okna frontowe były ciemne. Mister Dance kazał mi zejść z konia i zapukać do drzwi. Prawie natychmiast otworzyła nam służąca.

— Czy dr. Livesey jest w domu? — zapytałem.

— Nie — odparła. — Wrócił do domu około południa, ale pojechał znowu do Hall, gdzie będzie na obiedzie u Esquire Trelawney i zabawi cały

zabudowań zamkowych na tie cienistych, starych egzdów. Tutaj Mister Dance zsiadł z konia i biorąc mię za rękę, udał się do zamku, gdzie po krótkim zameldowaniu wpuszczono go natychmiast.

Służący wprowadził nas przez wyścielony matami korytarz do obszernej biblioteki, pełnej oszklonych szaf z książkami i bielejących na ich szczycie popiersi marmurowych. W głębi, przy wesoło płonącym ognisku, siedzieli z fajką w ręku Esquire Trelawney i doktor Livesey.

Nigdy jeszcze nie zdarzyło mi się widzieć Esquire'a z tak bliska. Był to wysoki mężczyzna, liczący przeszło sześć stóp, tegi i barczysty, o szerokiej, nieco szorstkiej, ale poczciwej twarzy, ogorzałej i pomarszczonej w długich podróżach. Miał bardzo czarne, gęste brwi i chmurzył je nieustannie, co mu nadawało wyraz nie gniewny wprawdzie, ale może nieco porywczy i wyniosły.

— Witam pana, Mister Dance — rzekł z wielką powagą i łaskawością.

(C. d. n.)

zdołał przerwać się przez eskadrę „czerwoną” (angielską) wpadł do portów angielskich, postawił im ultimatum i nalożył kontrybucję.

Prasa niemiecka nie usiłowała nawet ukrywać swej radości z powodu sukcesu niebieskich, wywodząc zeń zgoła przedwczesny wniosek, że na wypadek wojny Niemiec z Anglią, rzeczy poszłyby tym samym porządkiem.

Przy bliższym jednak rozpatrzeniu przebiegu drugiej części manewrów wnioski takie okazują się zupełnie bezasadnym. Zadanie admirała dowodzącego czerwoną eskadrą polegało na ochronie marynarki handlowej, zabezpieczającej zaprowiantowanie Anglii z jednej strony a na obronie brzegów Wielkiej Brytanii przed napadem „niebieskich” z drugiej. Podwójny ten cel należało osiągnąć o ile możliwe bez dyslokacji, opanowawszy dostatecznie obszerny rajon dróg handlowych i ich końców punktów.

Dowódca niebieskich, nie mogąc oczywiście przyjąć walki z przepotężnymi „czerwonymi”, mógłby był najwyżej próbować polować na statki handlowe po za granicami rajonu, opanowanego przez czerwonych. Niewątpliwie, gdyby się miało do czynienia z wypadkiem poważnym, taka taktyka „niebieskich” byłaby jedynie racjonalną, tem bardziej, że mieliby oni za sobą przewagę w szybkości pancernych krążowników, ułatwiającej im korsarstwo.

Niemniej jednak dowódca „niebieskich” z powodów jeszcze niedostatecznie wyjaśnionych nie chwycił się tej taktyki, ale rzucił się wprost na brzegi angielskie, czem sprawił taką przyjemność obserwatorom niemieckim.

Zdaje się jednak, że eskadra niebieska dlatego wybrała napad, ponieważ przyciśnięta przez „czerwonych”, których zadaniem było okrążyć ją i „zatopić”, zabiła dywersję ku brzegom angielskim. Efekt osiągnięto wspaniały. Chociaż wątpić należy, czy okazały się one równie pożytecznym w razie prawdziwej wojny. Opanowanie bowiem na kilka godzin kanału przez nieprzyjaciela nie byłoby wcale jeszcze jego zwycięstwem. Wrażenie takie odniosła tylko prasa niemiecka, która rozmyślnie interpretowała najazd „niebieskich” bardzo powierchownie.

W razie bowiem prawdziwej akcji wojennej, nieograniczonej z góry oznaczonymi terminami, eskadra „czerwona” (angielska) najniebezpieczniej dopędziłaby „niebieską” i zmusiłaby ją do rozstrzygającej walki przy brzegach angielskich, która naturalnie mogłaby mieć tylko jeden rezultat — wytopienie „niebieskich”. Aby uniknąć zagłady eskadra napadająca musiałaby uciekać z powrotem, korzystając ze swojej większej szybkości, ale w takim razie musiałaby zrezygnować z panowania nad kanałem.

Obok czysto strategicznej i taktycznej strony, obrzynie te manewry są bardzo pouczające pod względem techniki morskiej i umiejętności wyższych dowódców wyciągania możliwie największych korzyści z każdej wytwarzającej się sytuacji. Wypadki najechań i uszkodzeń były w obu eskadrach „wojujących” minimalne. Stan maszyn mimo najwyższego ich natężenia nie pozostawiał absolutnie nic do życzenia. W czasie ataku w nocy z 14 na 15 czerwca pancerniki „niebieskie”: „Drake” dał szybkość 24 węzłów, „Duke of Edinburgh” 22.5, „Black Prince” 22.35 węzła tj. te szybkości, które wykazały w kursach próbnych.

Cała prasa angielska wyraża się z najwyższymi pochwałami o dowództwie eskadr. Wszyscy admirałowie stanęli najzupełniej na wysokości swoich zadań i dowiedli, że umieją nie tylko rozkazywać, ale także być duszą w wykonywaniu tych rozkazów. Z takiej floty, z takiej załogi i takich dowódców Wielka Brytania ma wszelkie prawo być dumna i może być zupełnie o swoją przyszłość spokojną.

Z Rosji i Zaboru.

Bomba w szkole kadetów.

Londyn. (Tel. wł.) „Standard” donosi z Odessy: W instytucji kadetów wybuchła bomba, która zniszczyła cały budynek szkolny. Dwóch profesorów i wielu wychowanków instytutu zostało zabitych.

Ruchy chłopskie.

Petersburg. (Tel. wł.) Donoszą z Kijowa, że pod miejscowością Lebestin (?) chłopci wciągnęli w zasadzkę szwadron dragonów, którzy stracili 24 zabitych na polu spotkania. Chłopci zrabowali sporo komi wojskowych. Następnie naciągnęli posiłki wojskowe i rozbili ową bandę chłopską, która uciekła do pobliskich lasów.

Wzrzenie w armii.

Londyn. (Tel. wł.) „Daily Mail” donosi z Odessy, że marynarze rozmaitych statków wojennych rosyjskich, należących do eskadry Morza Czarnego, się zbuntowali. I tak marynarze statku liniowego „Czesma”, tudzież marynarze statku noszącego dawniej nazwę „Ks. Potemkin”, uwięzili swoich oficerów i w ogóle cały dzień spędzają na pokładzie beczynnie, śpiewając pieśni rewolucyjne. Na pokładach innych statków wojennych odbywają się ustawiczne wiece rewolucyjne.

Berlin. (Tel. wł.) Z Mitawy donoszą, że w Samarowie (?) zabili marynarze petardą dwu oficerów.

Petersburg. (Tel. wł.) Z Sewastopola nadchodzą alarmujące wieści. Wśród marynarzy i żołnierzy duch rewolucyjny wzrósł tak bardzo, że musiano porzucić w całości po mieście posterunki wojskowe pościagać, gdyż żołnierze jawnie solidaryzowali się z partją rewolucyjną.

Donoszą dalej, że kula wyjęta ze zwłok Czuchnika odpowiada kalibrem kulom piechoty marynarki, skąd przypuszczenie, że sprawca zamachu należał do czynnych żołnierzy marynarki.

Ruch strajkowy.

Petersburg. (Tel. wł.) Z Moskwy donoszą, że cała tamtejsza straż ogniowa rozpoczęła bezrobocie. Dum miejska była zmuszoną utworzyć w pośpiechu straż ochotniczą z obywateli, gdyż niebezpieczeństwo ognia w roku bieżącym jest znaczne.

Berlin. (Tel. wł.) „Lok. Anz.” donosi z Moskwy, że bezrobocie piekarzy trwa tam w dalszym ciągu, wskutek czego brak chleba daje się coraz bardziej we znaki. Bezrobocie ogarnia także rozmaite gałęzie gospodarki miejskiej. Pomiędzy robotnikami wodociągów miejskich już obecnie szerzy się wrzenie rewolucyjne, tak, że wodociągi funkcjonują bardzo nieregularnie. Mówią, że wybuchnie bezrobocie generalne. Policja wzywa mieszkańców, aby się zaopatrywali w wodę i środki żywności.

Odesa. (Pet. Ag. tel.) Strajk robotników portowych trwa dalej. Robotnicy, zajęci przy wyładowywaniu węgla, celem zmanifestowania swej solidarności ze strajkującymi, również zaniechali pracy, wskutek czego nie można było wyładować z dwóch statków węgla, przeznaczonych dla kolei południowo-zachodnich.

Ryga. (Tel. wł.) W Rydze panuje obecnie zupełny brak wódki, ponieważ wszyscy robotnicy sklepów spirytusowych, należących do państwa, rozpoczęli bezrobocie.

Dnia 15 b. m. zastrzelono pod Rygą naczelnika małej stacji kolejowej, oraz tamtejszego sołtysa.

Petersburg. (TBK.) W kilku dzielnicach miasta zastrajkowali policjanci i chodzili po ulicach, aby pełniących służbę policjantów zmusić do przyłączenia się do nich. Żądania, które policjanci stawiają, są natury ekonomicznej.

Pierwsza ustawa konstytucyjna.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.) Wczoraj ogłoszono sankcyonowaną ustawę o 15 milionach zapomogowych. Jest to pierwsza ustawa, która ogłoszona została, od czasu wprowadzenia w Rosji aktu konstytucyjnego.

Z Dumy.

Petersburg. (Pet. Ag. tel.) Na wczorajszym posiedzeniu Dumy państwowej przedłożono Izbie wśród wielkiego zainteresowania posłów sprawozdanie komisji agrarnej o mającym być imieniem Dumy wydanym komunikacie w sprawach agrarnych.

P. prof. Petrażycki wniósł, aby Izba odrzuciła dyskusję nad tak ważną sprawą, będącą apelem Dumy do narodu.

Wniosek ten odrzucono i przystąpiono do dyskusji nad sprawozdaniem komisji. Przewodniczący zawiadania, że do głosu zapisało się 55 mowców.

P. prof. Karawajew oświadcza się za ogłoszeniem komunikatu, i powiada, że naród nie uznaje żadnych innych autorytetów, prócz Dumy i prosi posłów, aby nie zapominali o wielkiej odpowiedzialności, ciężkiej na Dumie i wszystkich posłach za wszystko, co się w Rosji dzieje.

P. prof. Petrażycki wyraził obawę, że podobne apele do narodu w sprawach agrarnych, bez polemiki z ministerstwem, mogą zaszkodzić powadze Dumy.

Po przemówieniu jeszcze kilku mowców uchwalono 185 głosami przeciw 99 wniosek o zakończenie na tem posiedzeniu pierwszego czytania przez ograniczenie mów do 5 minut.

W dyskusji nad tym wnioskiem p. Heyden zarzucił Dumie brak zmysłu politycznego. Lepiej pracować w komisji, niż tu siedzieć do północy i słuchać czczych frazesów i ataków na gabinet.

Na tem posiedzenie na godzinę przerwano.

Odesa. (Pet. Ag. tel.) W ostatnich dniach wskutek ustawicznych deszczów widoki zbiorów znacznie się pogorszyły.

Petersburg. (TBK.) Agencja telegraficzna na podstawie informacji zasięgniętych u metropolity Antoniusza, stwierdza, że zamieszczony w jednym z pism wiedeńskich interwiew z tym metropolitą jest zupełnie zmyślony i jest tylko wyjątkiem z obszernego wywiadu z arcybiskupem Antoniuszem z Wołynia, zamieszczonym w jednym z pism.

Rada państwa.

Posiedzenie Izby posłów.

Wiedeń. (TBK.) Na początku wczorajszego posiedzenia prezydent zawiadania, że przewodniczący komisji ekonomicznej doniósł mu, że posłowie Flondor, Piluljak, ks. Sapieha i Vukovic nie zjawili się na trzech kolejno po sobie następujących posiedzeniach komisji, nie usprawiedliwili swej nieobecności. Wobec tego prezydent postawił wybór nowych członków komisji w ich miejsce na porządku dziennym jednego z następnych posiedzeń.

P. Romaniuk wniósł interpelację w sprawie odezwę namiestnika hr. Potockiego do ludności wiej-

skiej w Galicyi odnośnie do strajków rolnych, w sprawie zaś w Niżniowie i w Lackiem, w sprawie nieuwzględnienia interpelacji, co do ruchu wyborczego w Galicyi, w sprawie rzekomego prześladowania Rusinów w Skolem.

P. Jaworski interpeluje w sprawie postępowania starostwa w Brzeżanach względem ludności ruskiej.

Izba następnie po krótkiej dyskusji zatwierdziła traktat handlowy ze Szwajcaryą, poczem przystąpiła do dalszej dyskusji nad upaństwowieniem kolei Północnej. Zabrał głos p. Ellenbogen, który polemizował z p. Elvertem co do samej kwestyi upaństwowienia, natomiast zgadza się z nim w krytyce przedłożenia rządowego. Krytykuje bilanse kolei Północnej, które są sztucznie ułożone. Przez rozmaite oszczędności podwyższono cyfrę dochodów, ażeby uzyskać wyższą cenę kupna. Państwo będzie musiało poczynić liczne inwestycje. Że taka manipulacja była możliwa na kolei Północnej, jest winą organów nadzorczych, a szczególnie generalnej inspekcji kolei państwowych, która okazała się absolutnie nieudolną. Mowca stawia Szwajcaryę za wzór, jak należy postępować przy upaństwowieniu kolei. Następnie polemizował z generalnym dyrektorem Jeitelem, który twierdził, że urzędnicy kolei Północnej są lepiej płatni, niż urzędnicy innych kolei. Mowca jest za upaństwowieniem, ale żąda reorganizacji zarządu kolei i domaga się upaństwowienia kolei Koszyce-Bogumin, jako ważnego środka w walce ekonomicznej z Węgrami. W końcu wyraża nadzieję, że obecna umowa, zawarta z koleją Północną, zostanie zmieniona i poprawiona.

Zabiera głos minister kolei Derschatta, który oświadczył, że jest zwolennikiem akcji upaństwowienia kolei, w której od pewnego czasu nastąpił zastój, co nie wychodzi na korzyść państwa. (Oklaski). Następnie podniósł, że akcja upaństwowienia kolei wyszła z silnej potrzeby naszej sieci kolejowej, a kolei Północna stoi z nią w najściślejszym związku. Mowca jest przekonany, że kolei Północną trzeba upaństwić. Omawia sprawę upaństwowienia w odniesieniu do stosunku z Węgrami i podnosi, że jeśli rzucimy okiem na sieć kolei, których upaństwowienie wchodzi w rachubę, to przekonamy się, że w pierwszej linii powinny być upaństwowione linie Tow. kolei państwowych i kolei Koszycko-Bogumińska. Jednakże należy także przyznać, że ze względu na stosunek do Węgier, także kolei Północna ma wielkie znaczenie o tyle, że obejmuje całą sieć węgierską, położoną na północ od Dunaju z jej stacyami, graniczącami z Austrią i ponieważ kolei Północna jest w posiadaniu linii, wprawdzie krótkiej, Bogumin—granica i stacji Bogumin, a przeto w posiadaniu najważniejszej stacji granicznej do Niemiec.

Ale jeśli przyszło do upaństwowienia kolei bogumińsko-koszyckiej, bez upaństwowienia kolei Północnej, to musielibyśmy się zwrócić do kolei Północnej, a na odwrót, gdy upaństwowimy kolei Północną, mamy wobec kolei koszycko-bogumińskiej władzę w ręku nawet na wypadek, gdyby nie została upaństwowiona. (Potakiwania). Upaństwowienie kolei Północnej jest więc nietylko poważną, ale i pilną kwestyą.

Następnie omawiał dr. Derschatta sprawę reorganizacji kolei państwowych i oświadczył, że nietylko on, ale także jego poprzednik i fachowe rady przyboczne zgadzają się w tem zapatrywaniu, że teraźniejsza organizacja kolei państwowych nie może być dalej utrzymana i że jest pilną potrzebą teraźniejszą organizację zmodyfikować, względnie ulepszyć. Podnosi, że koniecznym jest tę organizację oczyścić z naleciałości biurokratycznych i wprowadzić kierunek kupiecki. Minister nie jest wprawdzie w stanie dziś już przedłożyć planu reorganizacji, może atoli oświadczyć, że teraz nie ma zamiaru włączenia całej sieci kolei Północnej do organu administracyjnego innych linii państwowych. Sieć ta pozostanie pod kierunkiem osobnej dyrekcji kolei państwowych, która powołana będzie na podstawie dokładnej znajomości organizacji kolei Północnej, doskonale prowadzonej pod względem kupieckim, a uzyskane przytem doświadczenia dadzą pożądany materiał do nowej, pełnej reorganizacji.

Ma się rozumieć, że ta reorganizacja musi uwzględnić narodowy stan posiadania. Możecie panowie — mówił minister dalej — być przekonani, że rząd w sprawie tej czysto ekonomicznej z pewnością nie naruszy narodowego stanu posiadania i nie dopuści do wciągania także tego przedsiębiorstwa ekonomicznego w spory narodowościowe. Minister pojmując w zupełności stanowisko, jakie zajął p. d' Elvert, ale ubolewa, że poseł ten, poruszając kwestyę narodowościowe, nie przedłożył równocześnie wniosków konkretnych. Mowca prosi go, aby podczas obrad w komisji przybrał swe myśli w formy konkretne, i zapewnia, że wnioski te będzie traktował jak najprzychylniej.

Minister godzi się na to, że ustawa o koncesjonowaniu kolei nie odpowiada dzisiejszym stosunkom i wymaganiom. Koniecznym jest jej przekształcenie. Wobec kwestyi zaprowadzenia ustawy rachunkowej minister zachowuje się bardzo życzliwie i dotyczący projekt opracowuje się już w ministerstwie.

Następnie omawiał minister obszernie sprawę inwestycji i zaznacza, że względy na toczące się rokowania o upaństwowienie kopalni węgla, skłoniły rząd do tego, iż zajął stanowisko, że kolei Północna ma być upaństwowioną w drodze umowy, a nie na podstawie koncesyi. Mowca nie chce badać, czy to stanowisko było praktycznym, czy nie, ale to musi podnieść, że gdyby rząd był zajął stanowisko koncesyi, to kopalni węgla byłby nie dostał, bo tak te kopalnie, jak i koleje górnicze mogą być objęte tylko w drodze umowy.

Dalej mowca wskazuje, że komisję oprócz zała-

twienia przedłożenia o upaństwowieniu kolei Północnej czeka praca nad załatwieniem kilku przedłożeń o budowie kolei lokalnych.

Minister wskazuje także na czekające załatwienia niektóre koleje lokalne, między innymi na kolej Lwów—Stojanów i Jasło—Konieczna.

Odpowiadając na poruszoną przez p. Ellenbogena sprawę przyszłego stanowiska urzędników kolei Północnej oświadcza mowca, że zamierza wszystko uczynić, aby urzędnicy ci otrzymali swe obecne płace. (Oklaski.) O wiele trudniejszą jest kwestya przeniesienia tych urzędników do etatu urzędników państwowych, ale mowca będzie się starał uczynić zadość odpowiednim wymaganiom.

W końcu przyrzeka, że cały materiał przedłoży komisji do zbadania. (Żywe oklaski; mowca odbiera gratulacje.)

P. Steinwender oświadcza się za upaństwowieniem kolei Północnej, jednakże sądzi, że wniesione przez rząd przedłożenie nie jest do przyjęcia. Nie ucho- dzi, aby miliony ludności płaciły kontrybucję na korzyść kilku fabrykantów, właścicieli kopalń i spedytorów. Jest także za upaństwowieniem tej kolei dlatego, że wówczas zaoszczędzona zostanie budowa kanału Dunaj—Odra—Wisła. W nowej Izbie myśli tej nikt nie będzie poważnie traktował.

Następnie omawia konieczność reorganizacji kolei państwowych i występuje przeciw zarzutom, podniesionym z punktu narodowościowego. Pojmuje, że stanowisko Niemców na Morawach jest bardzo trudne, ale powinni rozważyć, czy pod rządami Jelitęsa są bardziej bezpieczni. Przecież nie można przypuszczać, aby Niemcy nie mieli być tak silni, aby mogli w Izbie wystąpić przeciw narodowemu pogwałceniu na polu kolejnictwa.

Mowca krytykuje dalej umowę z koleją Północną zawartą przez rząd i domaga się jej odrzucenia. Mowca jest za tem, aby kolej Północną upaństwowić na podstawie koncesyi, przez co stworzyłoby się najlepszy prejurykat dla innych kolei.

Na tem obrady przerwano, poczem po załatwieniu kilku drobniejszych ustaw, p. Królikowski przedłożył sprawozdanie komisji nagany w sprawie Eldersch-Malik. Komisya nagany wnosi, aby Izba wyraziła p. Elderschowi naganę za to, że do p. Malika zawołał: „ty mały wszechniemiecki!“

Przy głosowaniu okazał się brak kompletu i posiedzenie zamknięte.

Wiedeń. (TBK.) Izba na wczorajszym posiedzeniu uchwaliła między innymi ustawę o przyznaniu charakteru popularnego galicyjskiej pożyczce krajowej.

Sprawy parlamentarne.

Wiedeń. (Tel. wł.) Korespondent Słowa Polskiego dowiaduje się z kół kierujących polskich, że Koło polskie zażąda podwyżki liczby mandatów galicyjskich o 3 a to z uwagi, że Czesi i Niemcy już obecnie żądają podwyższenia liczby mandatów w Czechach o 4, co daje z poprzednio danymi nowymi mandatami dla Krainy i Styrii razem 6 nowych mandatów.

Wiedeń. (Tel. wł.) Korespondent „Słowa Polskiego“ dowiaduje się, że posłowie innych stronnictw domagali się, aby posiedzenie Izby poselskiej oraz komisji reformy wyborczej ciągnęły się aż do środy przyszłego tygodnia. Posłowie polscy stanowczo się temu oparli, wobec czego już dziś odbędzie się konferencya przewodniczących klubów, która niezawodnie postanowi, że w piątek odbędzie się ostatnie posiedzenie Izby, a w sobotę ostatnie posiedzenie komisji reformy wyborczej.

Z komisji reformy wyborczej.

Wiedeń. (TBK.) Komisya reformy wyborczej obradowała wczoraj nad podziałem okręgów wyborczych w Czechach.

P. Ciper a wniósł o podwyższenie mandatów z Czech do 125 t. j. 75 dla Czechów, a 50 dla Niemców.

P. Choc wniósł podwyższenie ilości mandatów do 128, a mianowicie 80 dla Czechów, a 48 dla Niemców.

Podmowach pp. Steina i Choca obrady na wniosek p. Pergelta przerwano ze względu na rokowania, toczone się między posłami czeskimi a niemieckimi.

Z komisji budżetowej.

Wiedeń. (TBK.) Na wczorajszym posiedzeniu komisji budżetowej, przyjęto wniosek referenta subkomitetu p. Stuergha w sprawie odesłania ustawy o kongrechui napowrót do subkomitetu. Minister oświaty Marchet oświadczył, że ze względu na poruszone życzenie, rząd postanowił przeprowadzić restrykcję pierwotnych swoich wniosków, a przedewszystkiem celem uwzględnienia jaknajszerszego potrzeb kleru, zaprowadzić dodatek służbowy w formie pięcioleci. Z tego powodu kwota pierwotnego żądania zmniejszy się o połowę, na 4.800.000 k.

P. dr. Fuchs oświadczył, że podejmuje tę propozycję jako swój wniosek, poczem rozpoczęła się nad tą sprawą dyskusya.

Deputacje galicyjskie w Wiedniu.

Wiedeń. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym pojawiły się z Galicyi rozmaite deputacje w Izbie poselskiej. I tak przybyła deputacja rodziców z miasta Tarnopola z prośbą o wybudowanie nowego gmachu dla gimnazjum tamtejszego, gdyż stary budynek zupełnie się do użytku nie nadaje, deputacya miasta Brodów w sprawie założenia tamże filii banku austriacko-węgierskiego, dalej deputacya złożona z Romana hr. Potockiego i postów

dr. Dułęby, dr. Głabińskiego i dra Małachowskiego, była u ministra kolejowego w sprawie budowy kolei Lwów-Podhajce.

Minister dr. Derschatta oświadczył, że rozpisanie ofert z terminem na koniec sierpnia już nastąpiło i że ministerstwo ze swojej strony zrobi wszystko, ażeby owe oferty bezzwłocznie załatwiono, tak, ażeby z początkiem jesieni br. odpowiednie roboty budowlane zostały podjęte.

Wreszcie zjawiła się deputacya miasta Tarnowa, z prośbą o rozszerzenie gmachu kolejowego, co wymaga 900.000 kor. nakładu i wybudowanie nowego budynku dla sądu obwodowego.

Budowa linii telefonicznej Lwów-Stryj-Drohobycz.

Wiedeń. (Tel. wł.) Dowiadujemy się, że ministerstwo handlu nakazało, ażeby przystąpiono jak najspieszniej do budowy linii telefonicznej Lwów-Stryj-Drohobycz. Równocześnie polecilo także ministerstwo handlu Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, ażeby przedłożyła bezzwłocznie kosztorysy całego szeregu innych linii telefonicznych, od dawna żądanych przez interesantów w kraju.

Odnaczenie.

Wiedeń. (TBK.) „Wiener Ztg.“ ogłasza: Cesarz nadał radcy wyższego sądu krajowego we Lwowie, Janowi Bortnikowi, z okazji przeniesienia go na własną prośbę w stan spoczynku, tytuł radcy dworu.

Wiadomości krakowskie.

Kraków. (Tel. pryw.) Po przeprowadzeniu rozprawy przeciw Leonowi Misiolkowi, członkowi partyi socjalno-demokratycznej i uczniowi Zygmunta Wasilewskiemu, oskarżonym o niezastosowanie się do poleceń policyanta i zelżenie go w czasie zgromadzenia, urzędzonego dnia 6 kwietnia b. r. przez p. Głabińskiego w sali Rady miejskiej w Krakowie, trybunał skazał Wasilewskiego na 7 dni aresztu, a Misiolka na dobę aresztu, z zamianą na 10 kor. grzywny.

Za uprawianie partactwa lekarskiego, skazany został Emanuel Haber, właściciel restauracyi, na 3 miesiące ścisłego aresztu. Uwolniono go natomiast od zarzutu oskarżenia, że choremu na tyfus brzuszny muzykantowi Piszczkowi dał tak silną dozę aloesu, iż wskutek tego śmierć nastąpiła, gdyż znawcy orzekli tylko prawdopodobieństwo śmierci wskutek tej silnej dawki aloesu.

Z Sejmu węgierskiego.

Budapeszt. (TBK.) Sejm węgierski prowadził wczoraj w dalszym ciągu dyskusję nad budżetem. W dyskusyi nad budżetem ministerstwa sprawiedliwości zabrał głos p. Vazsonyi (demokrata) i wystąpił w ostrych słowach przeciw ministrowi sprawiedliwości Polony'emu głównie za jego praktyki konfiskacyjne, które, zdaniem mowcy, zagrażają wolności prasy.

Minister Polonyi w odpowiedzi podniósł konieczność reformy prasowej i zapowiedział, iż w sprawie tej zwoła ankietę, a elaborat przedłoży Izbie. Dalej bronił swego postępowania w sprawie konfiskat pism i podniósł, iż w poruszoną przez poprzedniego mowcę wypadku chodziło o strajk rolny i groziło niebezpieczeństwo, iż obcy podżegacze przez wywołanie strajku rolnego wyrządzą krajowi wielką szkodę. Węgry są państwem rolnem, strajk rolny naraziłby je na nieobliczalne szkody, nie można więc dopuścić do tego, aby socjalno-demokratyczni agitatorowie namawiali robotników rolnych do niedotrzymywania kontraktów. Między strajkiem rolnym a przemysłowym jest wielka różnica. Jakiś czas przypatrywaliśmy się agitacyi spokojnie, ale gdy widzieliśmy, że grozi ona niebezpieczeństwem, nie mogliśmy siedzieć z założonymi rękami i musieliśmy energicznie wystąpić, aby kraj uwolnić od strajków rolnych.

Po krótkiej dyskusyi budżet odnośny przyjęto.

Protest konfekcyonistów.

Wiedeń. (Tel. wł.) Wczoraj odbyło się tu zebranie konfekcyonistów dla zaprotestowania przeciw 13 i 38 paragrafowi noweli przemysłowej. Drobni przemysłowcy chcieli rozbić zebranie. Wkroczyła policya i opróżniła salę zebrania.

Praga. (Tel. wł.) „Prager Tagblatt“ zaprzecza stanowczo wiadomości o projektowanym zjeździe cesarza Franciszka Józefa z królem angielskim.

Budapeszt. (TBK.) Zastrajkowali tu pomocnicy stolarscy.

Belgrad. (TBK.) Urzędownie donoszą, że wiadomość, podana przez pisma, o kradzieży z ministerstwa sprawiedliwości aktów, odnoszących się do konfliktu celnego z Austro-Węgrami i o kradzieży klucza szyfr, jest nieprawdziwą. Prezydent gabinetu Pasicz na interpelacyę, wniesioną w tej sprawie w skupczynie, dał identyczną odpowiedź.

Lubeka. (Tel. wł.) Na maj 1907 r. spodziewane są odwiedziny angielskiej floty w tutejszym porcie.

Paryż. (Tel. wł.) Generałowi Dodd, członkowi najwyższej rady wojennej, skradziono ważne dokumenty.

Paryż. (TBK.) Wobec doniesień pism, jakoby prezydent Fallières miał zamiar złożyć wizytę królowi Edwardowi, w pałacu Elizejskim stwierdzają, iż tam nic nie wiadomo o zamiarze podróży prezydenta do Anglii. Oświadczenie to odnosi się również do pogłosek, jakoby prezydent Fallières miał złożyć wizytę carowi.

Bordeaux. (TBK.) Pożar, który trwał całą noc, zniszczył wielką fabrykę oleju firmy Moset i Ska. Szko- da wynosi 3 miliony franków.

Od Redakcyi.

W chwili, jaką dziś przeżywamy, w chwili, gdy z jednej strony budzą się silne uczucia narodowe, z drugiej zaś przerażający ich zanik widzimy i obniżenie hasła dawnych, które stworzyły piękność dziejów i wzniosłość męczeństwa: zjawia się „Królewska Pieśń“ K. Glińskiego, utwór wielkiego uczucia i siły męskiej. Jest to dzieło rozmiarów potężnych, którego wydanie nie setki lecz tysiące złr. pochłonie. Mówiąc o wartości dzieła tego, powołujemy się na artykuł znanego krytyka i historyka literatury Ignacego Chrząnowskiego, drukowany świeżo w naszym piśmie, gdzie autor do wzniosłości epopei podniósł dzieło Glińskiego.

Chcąc szerokiemu ogółowi udostępnić nabycie tego wielkiego poematu narodowego, pisanego przepięknymi oktawami, liczącego przeszło 15.000 wierszy, weszliśmy w umowę z autorem, który dla prenumeratorów naszego dziennika dzieło swoje mniej niż za połowę ceny księgarskiej odstępuje.

Ogłaszamy tedy niniejszem warunki prenumeraty:

Cena „Królewskiej Pieśni“

po wyściu z druku 20 k. 80 h.

Dla prenumeratorów „SŁOWA POLSKIEGO“

cena egzemplarza „Królewskiej Pieśni“, o ile prenumeratory „Słowa Polskiego“ wniosą opłatę do dnia 1-go września rb., oznaczona została na kor. 9 h. 10.

Prenumeratory „Słowa Polskiego“ nadsyłający prenumeratę w miesiącu wrześniu płacą k. 10 h. 40.

Prenumeratę przyjmuje się do dnia 1-go października r. b., po czem zostaje zamknięta, gdyż ze względu na ogromne koszty wydawnictwa, ilość egzemplarzy musi być mniej więcej zastosowana do ilości prenumeratorów.

Poemat wyjdzie nakładem autora w wydaniu pięknym, mającym przeszło pół tysiąca stron druku, w końcu bieżącego 1906 r. Po opuszczeniu prasy cena poematu wynosić będzie k. 20 h. 80.

Mamy nadzieję, że każdy dom polski zaopatrzy się w to dzieło prawdziwego natchnienia, a liczna i szybka prenumerata pozwoli nadać mu i zewnętrzną szatę wytworną.

Na końcu dzieła, w porządku alfabetycznym, będzie zamieszczona lista wszystkich prenumeratorów.

NA MARGINESIE.

Z wędrówek po Jarmarku.

IV.

Turul.

„Gościu, siądź w cieniu budy i odiecznij
Tu jest Turul.

Napisano jest: na początku był Turul i... choroba morską.

Był raz człowiek, który się po pijanemu zapisał do towarzystwa wstrzemięźliwości; drugi wyłm ja, który po pijanemu znalazłem do budy, w którym się leje strugą Turul; Turul, to jest napój Aniołów i ludzi wstrzemięźliwych. Robią go z rosy niebieskiej. Nazywa się tak śmiesznie dlatego, że maż, który się upije Turulem, wydaje nieartykułowane okrzyki, trochę jak turkawka, a trochę jak pijak pospolity, a nie wstrzemięźliwy: „turul, turul“...

Gdyby go nie sprzedawano w płóciennej budzie, mógłby się zwać snadnie „Chateau Turul“ albo „Turul Veuve Cliquot“. Można go zresztą podnieść do tej godności i sprzedawać w wieży wodnej na placu powystawowym, jako że Turul z wody jest i w wodę się obróci; dałoby się szyld: „Tu się sprzedaje Turul i olej rycynowy“.

Dzieje Turulu są następujące: Kiedy admirał Noe siedział w arce, nudziło mu się. Woda przeciekała przez dach; grał „matadora“ i patrzył ze smutkiem na winnice spustoszone i pragnął. Albowiem była tylko woda i woda i woda. Potrzeba jest matką wynalazków. A oto Noe spragniony zacerpnął wody z potopu, zeszkrobał z arki trochę smoły, zamieszał palcem i zrobił — Turul. Jeszcze po potopie był pijany, gdyż kronika policyjna ówczesnych czasów notuje awantury z Chamem.

Turul pragnąłby zalać potopem cały świat, lecz niestety spirytus zawsze po wierzchu będzie pływał.

Oto maż pewien wyszedł z przybytku, w którym sprzedają Turul. Cały jarmark zrobił mu się w oczach karuzelem. Koza stanęła na głowie i wierzyła tylnemi nogami. Wieża wodna przełaziła przez dziurę w parkanie. Jakiś Jowisz na fontannie ocierał obłupany nos Minerve. Nawet szklanki u Tomickiego wydawały mu się czyste — znak, że się bydlę kompletnie urzędo.

— Obywatelu — powiadam mu — nieprawość czynisz. Pijasz Turul, a jesteś pijany. Turul jest napojem bez alkoholu!

A obywatelowi „odbiło się“ w żołądku i powiada:

— Bo ja, uważa pan, pijam Turul — ale z rumem...

Wiadomości bieżące.

— Publiczne uznanie i podziękowanie. Komitet pomnika Bartosza Głowackiego nie może pominąć miłostwieniem udziału młodzieży polskiej w rozprzedaży

odznak pamiątkowych, która w liczbie 63, przeważnie uczniów szkół średnich, zajęła się z całym poświęceniem i zapałem, sprzedawaniem tych odznak i wniosła do kasy Komitetu na cel bursy Bartosza poważną kwotę 831 kor. 68 gr. Komitet wyrażając swe najwyższe uznanie tym młodym pracownikom, przesyła im tą drogą słowa gorącej podzięk.

— **Komitet odsłonięcia pomnika Bartosza Głowackiego** obradował wczoraj popołudniu w biurze komitetu. Po zestawieniu rachunków z dochodów i wydatków podczas uroczystości wykazano pozostałość 3.592 kor. 39 h. prócz subwencji 2000 kor. uchwalonej przez magistrat.

Na założenie więc bursy włościańskiej imienia Bartosza Głowackiego zebrano dotąd 5592 kor. 39 hal. kwotę tę wręczono p. Józefowi Neumanowi, którego obrano skarbnikiem.

Do komisji rewizyjnej, mającej się zająć zbadaaniem rachunków z budowy i odsłonięcia pomnika, wybrano pp. Kazimierza Peplowskiego, Marcelego Szydłowskiego i Eugeniusza Ptasińskiego. Komisja ta złoży sprawozdanie komitetowi obszerniejszemu, który uchwalono zwołać jeszcze raz w połowie września. Pozostałe (około 10.000 sztuk) nalepki postanowiono odesłać Zarządowi głównemu T. S. L. w Krakowie celem rozdania ich pomiędzy włościan z odpowiednim pouczeniem. Wszelkie należności za nalepki i inne dochody, tudzież otrzymane w swoim czasie listy składowe na budowę pomnika należy zwrócić w najkrótszym czasie na ręce p. Józefa Neumana ul. Łyczakowska l. 3.

— **Potrzeby straży pożarnej.** Naczelnik miejskiej straży pożarnej p. Żytny przedłożył na onegdajszym posiedzeniu sekcji IV rady miejskiej sprawozdanie ze swej podróży do kilku miast zagranicznych, celem poznania najnowszych urządzeń w dziedzinie pożarnictwa. Sprawozdanie przyjęła sekcja do wiadomości, a następnie powzięła uchwałę w kierunku przyspieszenia potrzebnych w tut. straży pożarnej ulepszeń, tak co do budynków, jak przyborów pożarniczych i organizacji personalu.

— **Zaraza pyska i racic** szerzy się dalej we Lwowie. W ostatnich dniach stwierdzono ją w dwu krowiarniach z dzielnicy Gródeckiej, a to przy ul. Berka l. 22 i przy ul. Szeptyckich l. 11.

— **Passywa firmy p. Józefa Piasecznego**, która ogłosiła przed dwoma tygodniami niewypłacalność, wynoszą 16.000 koron, pozostałe jednak zapasy win, sprzedawanych już od czterech dni w sądowej sali aukcyjnej, wystarczą na pokrycie passywów w całości.

— **Przebiec drutem.** Wczoraj rano rozegrała się przy ul. Panieńskiej l. 15 krwawa bójka między 29-letnim włóczęgą Fischlem Knosefem a 64-letnią matką jego Reizlą, wdową po kupcu. Fischel nie dawał matce spokoju, żądając od niej pieniędzy. Nareszcie, chcąc ją zmusić do datków, wystrzył sobie gruby, długi, przeszło 3-metrowy drut, którym od czasu do czasu groził matce. Wczoraj po codziennej scenie ze staruszką matką, kiedy biedna kobiecina tłumaczyła się, że nie ma pieniędzy, pchnął ją tym drutem 7 razy w okolicę brzucha, żądając jej ciężkie rany. Nieszczęśliwą kobietę opatrzył zawezwany przez domowników dr. Bund, zostawiając ją opiece domowej. Wyrodnego syna aresztowała policja, a popołudniu odstawiono go do sądu karnego.

— **Zamach samobójczy.** Wczoraj wieczorem usiłował sobie odebrać życie wystrzałem z rewolweru, skierowanego w lewą pierś, Michał Przybylski, zamieszkały przy ul. Gródeckiej pod l. 4 b. Powód samobójstwa nieznan. Pogotowie Tow. ratunkowego przewiozło go do szpitala powszechnego. Stan desperata beznadziejny.

Spostrzeżenia meteorologiczne (z obserwatorium astronom. Politechniki) w d. 17 lipca br.:

Godzina (Czas lwoowski)	Ciśnie- nie w mm.	Tempe- ratura C.	Wiatr	Opad w 24 g. (z 2 pp)	Temperatura	
					Naj- wyższa	Naj- niższa
7 rano	734.4	16.6	W.2	0.0	25.0	13.5
2 popoł.	734.5	20.8	W.4			
9 wiecz.	734.4	17.6	SW.3			

Uwaga: Pogoda przy zmiennym zachmurzeniu. Prognoza na dziś: Zmienne zachmurzenie, lokalne opady.

Wiadomości giełdowe.

Targ nierogaczyny.

Oryginalny telegram Józefa Saborsky'ego i Synów Wiedeń St. Marx.

Wiedeń, 17 lipca.

Na targ nierogaczyny przywieziono ogółem 10.483 sztuk świń, między temi 4923 galicyjskich. Ceny: za tuczne świny węgierskie 108 do 110 h., za galicyjskie młode świny 94 do 114 wyjątkowo do — halerzy za kilogram żywej wagi.

Z targów handlowych.

Wiedeń, 17 lipca. (Tel. wł.)

Spirytus. Za towar skontyngentowany z dostawą natychmiastową za 100 Hl. płacono kor. 40— do 40.40.

Tendencja: stwierdzona.

Cukier: Rafinada prima z dostawą natychmiastową z Wiednia w całych wag. K. 61.75 do 62.25. Rafinada secunda z dostawą natychmiastową z Wiednia w całych wagonach K. ——. Kostkowy prima w skrzyniach netto z dostawą natychmiastową z Wiednia K. ——. w całych wagonach K. —— do ——, beczkami do ——.

Tendencja: spokojna.

Nafta galicyjska Standard White w całych wagonach z Wiednia K. 35.75 od K. 36.95. W beczkach K. —— do ——.

Nafta galicyjska z Wiednia beczkami K. 37.35 do K. 40.20.

Tendencja: spokojna.

Depesze z targu pieniężnego.

Wiedeń: dnia 17 lipca. Kursy giełdy wiedeńskiej, Losy a) procentowe: Austr. zakładu kredyt. i oblig. p. z r. 1880 3 proc. 286—, Austr. zakł. kred. z b. op. z r. 1889 3 proc. 286.50, Towarzystwa żegluga na Dunaju 100 zł. m. k. 4 proc. 257—, Węgierskiego Banku hip. po 100 zł. 4 proc. 258—, Pożyczka serbsk. norm. po 100 fr. 4. proc. 97—, b) bezprocentowej Budapeszteńskie (Basilica) 5 zł. 22.20, Zakł. kredytow. dla handlu i przem. po 100 zł. 464—, Clary zł. —, m. k. 142—, Pożyczka m. Insbruku 25 zł. 79—, Losy m. Krakowa 20 zł. 87—, Pożyczka m. Lublany k. zł. 56—, Ofen 40 zł. 167—, Palfy 40 zł. m. 45 157—, Czerwonego krzyża austr. tow. 10 zł. 49.10, Czerw. krzyża węg. tow. 5 zł. 30.10, Losy fund. arc. Rudolfa 10 zł. 58—, Salma —— zł. m. kon. 75—, Pożyczka salcburska 163.90, zł. Tureckie oblig. prem. kolej po fr. — 163.40, Losy komunalne m. Wiednia z r. 1874 515.40.

Wiedeń, d. 18 lipca. Zamknięcie wczorajszej giełdy popołudniowej notowano: Akcje austr. Zakładu kredytowego 667.50 Akcje węgier. Zakładu kredyt. 804—, Akcje Anglo banku 310 —, Akcje Unionbanku 549—, Akcje Landerbanku 435—, Akcje Bankvereinu 548—, Akcje Boden credit 1038—, Akcje gal. Banku hipot. 587—, Akcje kolei państwowych 672.75, Akcje kolei porudniowej 166.25 Akcje Tramway A. —. B. —, Akcje kolei Elbethal 451—, Akcje kolei póln. 5530 —, Akcje kolei czern. 581— Akcje Alpiży 573.50, Akcje Rima Muranyi 570.50, Akcje Prag. Tow. żel. 2735— Akcje Fabryki broni 586— —, Akcje tureckie tyton. 408—, Akcje galic. karpac. Tow. naft. 510— — Oblig. węg. ind. 94.90, Renta majowa 99.60, Austr. Renta koronowa 99.70 Węg. Renta koronowa 95.10, 56 l. Listy Tow. kred. ziem. 98.90, 4 proc. listy Banku hipoteczn. 98.50, 4 1/2 proc. listy Banku hipot. 100.90, 5 proc. listy Banku hipoteczn. 111.60, 4 proc. listy Banku kraj. 99—, 4 1/2 proc. listy Banku kraj. 101.50, 5 proc. komunalne obligacje Banku kraj. —, Obligacje probinacyjne 99.30, 4 pro. Gal. poz. kraj. z 1893 r. 98.95, 4 pro. pożyczka miasta Lwowa 97.85, Losy tureckie 164—, Marki 117.45, Ruble 251.50, Kredyty —, Alpiży —, Węgier. kred. —, Unionbank —, Koleie. —, 5 proc. ros. pożyczka 1906 85.35.

Usposobienie z początku z powodu korzystnych notowań zagranicznych silne, później skutkiem braku interesu ostabione.

Wiedeń. (Tel. wł.) Na wczorajszej giełdzie przedpołudniowej panowała wielka cisza w obrotach, pomimo jednak nieznacznych obrotów nastąpiło polepszenie tendencji. Na to polepszenie tendencji korzystny wpływ wywarły wyższe notowania, nadesłane z zagranicy, tudzież zadowalające sprawozdanie o zniwach, przedłożone przez austriackie ministerstwo rolnictwa. Na giełdzie popołudniowej cisza w obrotach trwała dalej, tudzież nastąpiło obniżenie poziomu kursów. Akcje karpackiego towarzystwa naftowego spadły o 24 k.

Berlin, d. 18 lipca. Przy zamknięciu wczorajszego giełdy: Kredyty 209.75, Staatsbahny —, Disconto Comandit 182.80 Berlin. Tow. handl. 168.90, Laura 232.25, Bohumery 242— Kolej połudn. wschodnio-pruska —, Rubelza gotówkę 214.45, Kolej warsz.-wied. 125.50, Kolei morza śródziemnego 94.70, Kolej Meridionalna 167.75, Losy tureckie 147— Renta włoska —, Harpener's kopalinia węgla 207.50, Kolej Marienburg-Mławka —, Konsolidacye — Lombardy 34.30, Kolej Henry 144.50, Niemiecki bank narodowy 127—, Kanada Preferred 158.90, Akcje żegluga hamburskiej 157.10, Kurs warszawski —, Huta „Donnersmark“ 262—

Berlin, d. 18 lipca. 4 proc. węgierska renta złota —, węgierska renta koronowa —, Austr. akcje kredytowe —, Staatsbahny —, Lombardy 34.30, Disconto Comandit 182.80, Ruble 214.45.

Tendencja: brak chęci kupna.

Frankfurt, d. 18 lipca. Wczorajsza giełda wieczorna: Austriacka renta papierowa —, Austr. renta srebrna 100.55, Austr. renta złota 100.30, Austr. akcje kredytowe 209.60, Staatsbahny 144.20, Lombardy 34.20, 4-proc. austr. renta koronowa 100.10.

Tendencja: silna.

Paryż, d. 18 lipca. Wczorajsza giełda wieczorna 4 proc. renta francuska 96.95, 4 proc. renta włoska —, 4 proc. hiszpańskie Exterieurs 95.65, Losy tureckie 147.50, Nowe tureckie Console —, Ottomany 650— Deber 434— Chartered —, Rio-Tinto 16.40 Renta turecka —, Renta turecka B. —, Lancaster —, Renta bułgarska —, Renta grecka —

Tendencja: —

Targ zbożowy i towarowy.

Budapeszt 17 lipca. Pszenica na kwiecień 1907 r. od 0— do 0—, Pszenica na maj od — do —, Pszenica na październik od 7.53 do 7.54, Żyto na kwiecień 1907 r. od — do —, Żyto na paźdz. od 6.44 do 6.45, Owies na maj 1907 r. od 0— do 0—, Owies na paźdz. od 6.34 do 6.35, Kukurudza na sierpień 6.09 do 6.10, kukurudza na lipiec od 6.16 do 6.17, kukurudza na maj 1907 od 5.33 do 5.34, Rzepak na maj — do —, Rzepak na sierpień od 15.40 do 16.00.

Pogoda: piękna.

Kursy giełdy wiedeńskiej

z dnia 16 lipca 1906 r.

obliczone za 100 koron nominalnej wartości i za gotówkę:

Ogólny dług państwa.		%	placa	zadaja
Ljedno ta renta	4/0 .. onwert.) maj—listopad	4	99.60	99.80
	wolna od pod.) styczeń—lipiec	4 1/2	99.60	99.80
	w banknotach, luty—sierpień	4 1/2	100.45	101.65
	w srebrze, kwiecień—październik	4 1/2	100.45	101.65
osy z roku 1860	500 zł. w. a.	4	158.75	160.75
	1860 „ 100 zł. w. a.	4	219	222—
	1864 „ 100 zł. w. a.	—	279.50	281.50
	1864 „ 50 zł. w. a.	—	279.50	281.50
Listy zastawne domen państw. 120 zł. za szt. 5		288.65	290.85	
Dług państwa krajów koronnych				
w radzie państwa reprezentowanych.				
Austr. renta złota wolna od podatku	4	117.90	118.10	
„ w wal. kor. wolna od pod.	4	99.70	99.90	
„ inwest. wolna od pod.	3 1/2	99.70	99.90	
Obligacje kolejowe.				
Kolej Arcyks. Albrechta w srebrze	4	99.65	100.65	
ces. Elżbiety w złocie w. od pod.	4	117.65	118.65	
ces. Franciszka Józefa w srebrze	5 1/2	125	126—	
Karola Ludwika	4	99.60	100.60	
arc. Rudolfa w K. wol. od pod.	4	99.50	100.50	
Obligacje pierwszeństwa kolejowe.				
Kolej arcyks. Albrechta 200 i 1000 zł. w sreb. 4		106.25	—	
czes. Em. 1885 200, 1000, 5000 zł.	4	—	—	
„ 1895 400, 2000, 10000 k.	4	99.50	100.50	
„ Bukowińska lokal. 400 kor.	4	99.50	100.50	
„ Karola Ludwika srebr.	4	99.55	100.55	
„ Lwów-Czern.-Jassy Em. 1894	4	99.35	100.35	
Dług państw. kraj. kor. węgier.				
Węgierska renta złota	4	95.55	95.75	
Węg. renta w kor. wolna od podatku	4	95.55	95.75	
Węg. renta w kor. wolna od podatku	3 1/2	86.65	86.85	
Węg. pożyczka premiowa po 100 zł.	—	208—	210—	
„ 50 zł.	—	207.75	209.75	
Węg. obligacje prem. reg. Cissy	4	155.50	157.50	
Kroac. i Slav. obligacje propin. w. a.	4 1/2	101.25	—	
Węgierskie obligacje hip.	4	94.80	95.75	
Kroacyi i Slawonii oblig. hip.	4	97—	—	
Inne publiczne pożyczki.				
Pożyczka kraj. Bukowiny z r. 1893	4	98.80	99.80	
Oblig. prop. Bukowiny	5	101.90	102.90	

Gal. poz. kraj. z r. 1893	44	98.15	99.15	Czerw. krzyża węg. tow. po 5 zł.	3010	3210
Gal. obl. prop. z r. 1889	—	99.20	100.20	Fundacyi arcyks. Rudolfa po 10 zł.	58—	63—
Pożyczka miasta Lwowa z r. 1900	4 1/2	99.60	100.60	Salma po 40 zł. m. k.	—	—
„ „ „ z r. 1896	4	96.85	97.85	Pożyczka miasta Salzburga po 20 zł.	75—	81—
„ „ „ Wiednia z r. 1874	5	121.75	122.75	Tureckie obl. kol. po 400 fr.	16320	16420
Poż. hipot. Bułgari z r. 1892	6	119.40	120.40	Komunalne m. Wiednia z r. 1874 po 100 zł.	51540	52540
Listy zastawne. (Oblig. hip. i listy dłużne).						
Austr. zakł. kred. ziemski los. w 50 l.	4	98.65	99.65	Kupony 3% obligacye premiove (1880	50.50	57—
Bukow. zakł. kred. ziemski	5	101—	102—	pre- 3% obligacye austr. zakł. kr. ziem. (1889	92—	97—
„ „ „ „ „	4	99.75	100.75	miowe 4% pożyczki pr. węg. Banku hip.	40—	43—
Gal. akc. b. h. z 10% pr. l. w 39 1/2 l.	5	111.10	112.10	Akcje (przedsiębiorstw transportowych).		
„ „ „ los. w 50 lat w austr.	4 1/2	100.10	101.10	Buk. kol. lok. akc. pierw 200 zł.	460—	480—
„ „ „ los. w 50 l. w. koron.	4 1/2	100.35	101.35	„ „ „ akcye zakład 200 zł.	432—	440—
„ „ „ los. w 60 lat	4	98.50	99.50	Kolej póln. ces. Ferdynanda 1000 zł. m. k.	5530	5550—
„ Tow. kred. ziem. los w 50 lat	4	98.40	99.40	„ „ „ „ „ 200 zł.	411—	421—
„ „ „ „ „ los. w 41 lat	4	99.60	—	„ Lwów-Czern.-Jassy 200 zł.	580—	584—
„ „ „ „ „ dawn. emis.	4	99.75	—	„ Lwów-Kleparów-Jaworów 4%	373—	377—
Banku kraj. dla Gal. i Lod. w 51 1/2 l.	4 1/2	101.40	102.40	„ „ „ „ „ 200 zł.	392—	400—
„ „ „ „ „ zwr. w 57 1/2 l.	4	98.50	99.50	„ „ „ „ „ 500 fr.	673—	674—
„ „ „ „ „ oblig. komun. 2 emis.	5	98.50	99.50	„ „ „ „ „ węg. galic. lokal. 200 zł.	406—	409—
„ „ „ „ „ 3 e. l. w 42 l. 4 1/2	4	101—	102—	Akcje banków (za sztukę).		
„ „ „ „ „ 4 e. l. w 45 l.	4	98.30	99.30	Banku Anglo-austr. 240 Kor.	310—	310.50
„ „ „ „ „ kol. l. w 57 1/2 l.	4	98.30	99.30	Wiedeńskiego Banku związk. 400 Kor.	548—	550—
Austr. węg. Banku los w 50 l. w austr.	4	100—	100.95	Pesz. Banku handl. 1000 k.	3134—	3145—
„ „ „ „ „ los w 50 l. w. koron.	4	100.15	101.15	Zakład kred. dla handlu i przem. 320 Kor.	667.50	669.50
Obligacje z prawem pierwszeństwa.						
Kolej póln. ces. Ferd. em. z r. 1885	4	99.90	100.90	Węg. Banku kredyt. 400 Kor.	8.8—	808—
„ Lwów-Czern.-Jassy 1884 p. 10%	4	92—	93—	Galic. Banku hipotecznego 400 Kor.	575—	579—
„ „ „ „ „ 1884	4	98.70	99.70	Galic. Banku dla handlu i przem. 400 Kor.	—	195—
„ „ „ „ „ 1887	4	92.90	—	Banku dla krajów koronnych 400 Kor.	434.60	435.60
„ „ „ „ „ 1887	4	112—	113—	Banku Austro-węg. 1400	1685—	1695—
Losy procentowe (za sztukę).						
Austr. zakł. kred. obl. pr. em. 1880 po 100 zł. 3		286.50	298.50	Czesk. Banku Związk. 200 Kor.	2457.5	2467.5
„ „ „ „ „ 1889 po 100 zł. 3		257—	264—	Zivnostenska banka 200 Kor.	242—	243—
„ „ „ „ „ 1889 po 100 zł. w. a. 5		258—	266—	Akcje (przedsiębiorstw pr. emysłowych).		
Pożyczka serbska prem. po 100 fr.	2	97—	103—	Galic. karp. naft. tow. 500 Kor.	534—	540—
Losy bezprocentowe (za sztukę).						
Budapeszteńskie Basilica po 5 zł. w. a.		22.20	24.20	Schodnicy 500 Kor.	610—	614—
Zakł. kred. dla handlu i przem. po 100 zł. w. a. 4		464—	474—	Weksle. (Czeki, dewizy krótkotermin.).		
Clary po 40 zł. m. k.		142—	152—	Berlin i niem. m. bank za 100 marek	0/0	117.35
Pożyczka m. Insbruku po 20 zł. w. a.		79—	85—	Londyn za 10 funtów szter.	2 1/2	240.23
Pożyczka						